

Kerstspel

Personages:

M: Mens

L: Malala Yousafzai

P: Petrus

V: Verteller

S: Samaritaanse

Proloog

V: Op een dag stond er een mens diepbedroefd aan de hemelpoort.

Petrus zei, een beetje verbaasd, tegen haar:

P: Ik had je hier nog niet verwacht, waarom kom je hier?

M: Ik kan het niet meer uithouden op aarde, het is daar allemaal duisternis en ellende. Er is geen liefde en er is geen recht. Het leven is niet waard om geleefd te worden."

P: Dat zal ik maar niet aan mijn baas vertellen...dat je zo min over zijn schepping denkt. Want hij heeft de mens geschapen om de schepping tot iets moois te maken. En niet om alleen maar in een hoekje te zitten kniezen en klagen.

Ga dus maar terug naar beneden en probeer er wat van te maken, van die schepping. En mijn baas zal wel uitmaken wanneer ik je hier terug zie om uit te rusten na je leven.

V: Maar de mens viel op zijn knieën voor Petrus en smeekte hem om boven te mogen blijven, omdat het leven beneden haar te zwaar was. Toen zei Petrus:

P: Je hebt teveel naar het duister gekeken, dat maakt je leven zo zwaar. Ga naar beneden en zoek het licht – en als je dat niet kan vinden, maak zelf licht; dan zal je leven lichter worden.

Ga tot de einden der aarde, tot het uiterste, daar zal liefde zijn – Ga, en kom over een uur terug om mij te vertellen wat je gezien hebt.

M: Vertel me dan toch wáár ik het licht kan vinden, zeg me tenminste waar ik zóeken moet.

P: Je kunt het overal vinden, maar je hebt de grootste kans als je zoekt in het duister, en bij de kleinen, bij kinderen en onaanzienlijken. En nu moet je niet langer tijdrekken. Ga!

V: Toen ging die mens naar beneden om een uur – dit uur – te zoeken naar licht, naar kinderen van licht.

De Samaritaanse

M: Terug op aarde liep ik in gedachten langs de kant van een weg. Er was verder helemaal niemand te zien, het was al aan het schemeren, in de verte gingen de eerste lichtjes aan van eenzame huizen in het veld. Lichtpuntjes, zei ik spottend in mezelf.

Toen hoorde ik wat,heel zacht in de verte..... Langzamerhand werd het geluid wat harder: het was gekreun, gekreun van een mens.

Zeker weer iemand in elkaar geslagen, dacht ik. En Petrus maar praten van licht, die is al in geen eeuwen beneden geweest, die weet niet wat er hier omgaat.

Er kwam een fietser langsrijden en in het licht van de voorlamp kon ik de gewonde man zien liggen aan de overkant van de weg, meer dood dan levend.

De fietser kon de gewonde maar net ontwijken, en reed snel door.

Het werd steeds donkerder toen ik verder liep.

In de verte kwam er weer een fietser aan, mij tegemoet. Toen ze voorbijreed zag ik dat het een Samaritaanse was met een hoofddoek om.

..o jullie weten niet wat een Samaritaanse is? dat is een oud woord voor allochtoon.

Toen de vrouw voorbijgereden was keek ik om en zag dat het achterlicht van haar fiets niet brandde. Bij allochtonen is er altijd wel wat mis.

De vrouw zag de gewonde man liggen, remde en stapte af. Ze knielde bij hem neer en depte met een paar zakdoeken zijn wonden. Toen deed ze haar hoofddoekje af, scheurde het in repen om daarmee de wonden te verbinden. Toen ze mij zag, zei ze

S: Heb je een telefoontje bij je? Bel dan gauw 112, want die man is er niet best aan toe. Ga jij maar verder, ik blijf wel bij hem tot de ambulance komt.

M: Van schrik vergat ik haast te bellen, en toen besepte ik dat dit mijn eerste lichtpuntje was. Daarom steek ik voor haar een kaars aan.

Malala Yousafzai

V: De mens ging verder op haar zoektocht naar het licht. Het was een wonderlijke reis. Was ze daarnet nog ergens in de nacht op het veld – nu was ze plotseling in het gebouw van de Verenigde Naties. En daar hield Malala Yousafzai juist een speech voor 500 jongeren.

Jullie hebben vast wel van Malala gehoord. Ze strijdt voor onderwijs aan meisjes, iets wat in de door de Taliban bezette gebieden streng verboden is.

Vorig jaar probeerden Taliban haar te vermoorden. Ze werd door haar hoofd geschoten en het is een wonder dat ze nog leeft. Ze is gehandicapt, maar ongebroken.

Luister maar naar haar:

L: Beste vrienden, op 9 oktober 2012 schoten de Taliban mij door het hoofd. En ze schoten ook op mijn vrienden. Zij dachten dat kogels ons tot zwijgen konden brengen.

Maar dat lukte niet, integendeel. Kijk maar hoeveel mensen hun stem sindsdien laten horen.

De terroristen dachten dat wij onze dromen wel zouden laten vallen, maar er veranderde niets in mijn leven, behalve dit ene: zwakte, angst en hopeloosheid stierven. Sterkte, kracht, moed werden geboren. Ik ben nog steeds dezelfde Malala. Mijn ambities zijn hetzelfde. Mijn hoop is hetzelfde. Mijn dromen zijn dezelfde.

Het is nu tijd om op te staan en te spreken. Het is nu tijd om de strijd aan te gaan: voor elk kind een leraar, een pen, een boek. Dat kan de wereld veranderen.

Vrouwen in Congo

M: Sinds ik terug ben op aarde gebeuren er allemaal rare dingen met mij.

Plotseling liep ik in een dorpje in het Noord Oosten van Congo. Een treurig gebied, er heerst al 20 jaren oorlog. Dán weer is het gebied in de handen van regeringstroepen, dán weer van de rebellenlegers. Maar wie er ook aan de macht is in het gebied, steeds zijn vooral de vrouwen niet veilig: bedreigingen, arrestaties, ontvoeringen, verkrachtingen – het houdt maar niet op.

En wie lopen de meeste kans om de volgende slachtoffers te worden? Juist! Dat zijn vrouwen die protesteren en vrouwen die slachtoffers helpen.

De oplossing ligt voor de hand: niet protesteren, en slachtoffers niet helpen. Blijf in je hut en laat je niet zien, lijkt me. Trouwens, vrouwen daar horen niet te protesteren – dat is hun cultuur niet.

Maar veel vrouwen laten zich niet zeggen wat hoort of niet, veel vrouwen zwichten niet voor bedreigingen: ze blijven strijden tegen geweld en intimidatie, ze blijven slachtoffers helpen. Hoe gevaarlijk dat ook is.

Daarom steek ik voor deze vrouwen de Amnestykaars aan en onderteken ik de Amnesty petitie die hier vandaag op tafel ligt.

Mandela

M: De derde adventskaars steek ik aan voor Mandela. Madiba, rust zacht!

Bij zijn inhuldiging als president van Zuid Afrika zei Mandela

Onze grootste angst is níet dat we onvolmaakt zijn.

Onze grootste angst is dat we mateloos krachtig zijn.
Het is ons Licht, niet onze schaduw, die ons het meest beangstigt.
We vragen onszelf: "Wie ben ik om briljant te zijn,
prachtig, talentvol, fantastisch?"
Maar wie ben jij om dat niet te zijn?
Je bent een kind van God.
Je onbelangrijk voordoen bewijst de wereld geen dienst.
Er is niets verlichts aan je klein te maken,
opdat andere mensen zich bij jou niet onzeker zullen voelen.
We zijn allemaal bedoeld om te stralen als kinderen.
We zijn allemaal geboren om de glorie van God die in ons is,
te openbaren.
Die is niet alleen maar in sommige van ons, die is in iedereen!
En als wij ons Licht laten stralen,
geven we onbewust andere mensen toestemming hetzelfde te doen.
Als wij van onze eigen angst bevrijd zijn,
bevrijdt onze aanwezigheid vanzelf anderen.

Het kind

V: De tocht van de mens ging verder. Ze liep nu over zacht glooiende velden.
Het was donker, aardedonker. Onwillekeurig moest ze denken aan wat Petrus had gezegd:
Je kunt het licht overal vinden, maar je hebt de grootste kans als je zoekt in het duister, en bij de
kleinen, bij kinderen en onaanzienlijken.
In de verte zag ze wat lichtjes, de vuren van herders in het veld. Onderaan een kleine heuvel stond
een stal. En in die stal zaten een man en een vrouw op het stro naast een voerbak, met daarin hun
pasgeboren kind.
Ze keken blij naar hun kind. Hun eerste kind.
Wat zal er van hem worden? Zal het een rechtvaardige worden of een misdadiger, een aanzienlijke of
een verschoppeling? Voor elk kind ligt de toekomst nog open.
Wat zal er van hem worden? De man en de vrouw naast de voerbak wisten het niet, toen nog niet.
Een jaar of dertig later wisten ze het wel. Hun kind heeft de waarheid gezocht, de waarachtigheid,
hij heeft een leven geleefd zoals het geleefd moet worden, maar eigenlijk door geen mens zo wordt
geleefd, compromisloos tot het uiterste, de angst voorbij, tot het einde.
En daarom liet Lucas toen hij dat verhaal vertelde, al bij Jezus geboorte de engelen zingen, de herders
voor het kind knielen, en de wijzen optrekken naar Bethlehem met hun mirre, wierook en goud. En
wij steken een kaars aan voor het kind, kind van het licht, dat mens werd zoals de mens is bedoeld.
Zoon van mensen noemen we hem. Zoon van God.

Epiloog

V: Na het uur kwam de mens terug bij Petrus,
en zij vertelde hem vol enthousiasme wat ze gezien had
aan hoop, liefde, vasthoudendheid, mededogen, licht.
Van die Samaritaanse vertelde ze,
van de Congolese vrouwen,
van Malala en Mandela,
en van het kindje in de kribbe.
Petrus zei:
P: Nu ben je licht genoeg om binnen te komen.
Vertel de baas wat je gezien hebt en verheug je met hem.
M: Petrus, ik wil niet boven blijven, nu nog niet.
ik wil terug naar de aarde,

nu ik ontdekt heb hoeveel licht en warmte er op aarde zijn,
hoeveel kinderen van het licht
hoeveel mensen van goede wil.

P: Jij bent een rare, en behoorlijk tegendraads.

Eerst wilde je niet terug naar de áárde
en nu wil je niet terug naar de hémel.

Ga eerst maar aan de baas vertellen wat je gezien hebt –
dan zien we daarná wel verder.

Voorbeden

Wij bidden om licht voor die wijde wereld
En voor de plaats waarin wij wonen:
Nieuw licht,
Overal waar de stoppen van de hoop zijn doorgeslagen.
Nieuw geloof,
Overal waar mensen zich terugtrekken
En niet meer geloven dat de vrede het winnen zal op de oorlog.
Nieuwe liefde,
Overal waar de aandacht voor elkaar is verflauwd.
Nieuwe ogen,
Overal waar mensen het niet meer zien en op elkaar zijn uitgekeken.
Wij bidden om licht,
Overal waar duister en dood het leven hebben aangevreten,
Van het grote moorden tot het kleine handgemeen,
Van de grote honger tot ieders eenzaamheid,
Van het grote wantrouwen tot ieders gebrek aan mededogen.
Wij bidden om licht,
Wij bidden om Christus,
De nieuwe mens,
Dat Hij opstaat in ieder van ons
En in die ene wereld van ons samen.

Breken en delen - instellingswoorden

Het kind uit die voerbak in Bethlehem is man geworden.
Hij heeft geleefd en hij heeft anderen verteld hoe te leven.
Hij is bewonderd en verguisd.
Hij wordt op handen gedragen en bedreigd.
Op de avond voor zijn dood, aan tafel,
neemt hij het brood, breekt het en deelt het uit met de woorden
‘Dit is mijn lichaam dat voor jullie gegeven wordt.
Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken.’
En hij deelt de wijn met de woorden:
‘Deze beker, die voor jullie wordt uitgegoten,
is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt.’
Door te eten en te drinken herdenken wij hem,
vieren we zijn leven
en laten hem opnieuw in ons geboren worden.

Maar een droom?

M: ...eh. Hoi, dag allemaal, ik geloof dat ik geslapen heb.
Jé wat is het al laat.

Het is dus maar een droom geweest,
wat ik het afgelopen uur beleefd heb.
De allerraarste droom die ik ooit heb gehad.
Een droom met een epiloog.

Dromen zijn bedrog, zeggen ze.
En misschien was het allemaal ook wel te mooi om waar te zijn,
wat ik gedroomd heb,
mooier dan de werkelijkheid.

Ik denk: dromen zijn niet waar,
dromen moet je waar máken.
laten we dat met zijn allen proberen.
